

EXPLANATORY NOTE

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys i gynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol yng Nghymru sy'n gweithredu trefniadau gweithrediaeth o dan Ran II o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000. Maent yn gwneud darpariaeth ynghylch rhoi cyfle i'r cyhoedd fynd i gyfarfodydd gweithrediaethau awdurdodau lleol a'u pwyllgorau a chyfle iddynt weld eu penderfyniadau a'u dogfennau. Yn ychwanegol, maent yn ymdrin hefyd â'r cyfle i weld gwybodaeth ynghylch penderfyniadau sy'n cael eu gwneud gan gyd-pwyllgorau awdurdodau lleol pan yw'r rhain yn cynnwys aelodau gweithrediaethau yn unig ac yn cyflawni swyddogaeth gweithrediaeth.

O dan drefniadau gweithrediaeth bydd aelodau unigol yn gallu gwneud penderfyniadau gweithrediaeth ac felly mae'r Rheoliadau yn gwneud darpariaeth hefyd ynghylch y cyfle i weld dogfennau pan fydd penderfyniadau gweithrediaeth yn cael eu gwneud gan aelodau unigol.

Egwyddor gyffredinol y Rheoliadau yw bod y cyhoedd yn cael y cyfle i fynd i gyfarfodydd, ac i weld dogfennau a phenderfyniadau pan fydd gweithrediaeth neu bwyllgor awdurdod lleol neu unigolyn am wneud "penderfyniad gweithrediaeth". Diffinnir y term "penderfyniad gweithrediaeth" yn rheoliad 2.

Mae Rhan I o'r Rheoliadau yn cynnwys deunydd rhagarweiniol a diffiniadau o'r termau a ddefnyddir yn y Rheoliadau.

Mae Rhan II yn cynnwys materion cyffredinol sy'n ymwneud â phob penderfyniad gweithrediaeth. Yn benodol mae rheoliadau 3 a 4 yn darparu (yn ddarostyngedig i eithriadau penodedig) fod rhaid i gyfarfodydd gweithrediaethau awdurdodau lleol gael eu cynnal yn gyhoeddus. Mae'r rheolau ynghylch y cyfle i weld agendâu ac adroddiadau ar gyfer cyfarfodydd gweithrediaethau wedi'u nodi yn rheoliad 5.

Mae rheoliadau 6 a 7 yn pennu, pan fydd penderfyniad gweithrediaeth yn cael ei gofnodi, fod rhaid nodi'r rhesymau dros y penderfyniad, pa bryd y gwnaed y penderfyniad, manylion unrhyw wrthdrawiad buddiannau neu unrhyw ymgynghoriad a gynhaliwyd. Mae'r darpariaethau ynghylch cofnodi yn gymwys i benderfyniadau gweithrediaeth sy'n cael eu gwneud ar y cyd, neu gan aelodau unigol.

Yn rheoliad 8 ceir darpariaethau sy'n ymwneud ag archwilio dogfennau yn dilyn penderfyniadau gweithrediaeth. Mae gofynion ynghylch archwilio papurau cefndir yn rheoliad 9.

Yn Rhan III rhoddir hawliau ychwanegol i aelodau awdurdodau lleol a phwyllgorau trosolygu a chraffu mewn perthynas â chael cyfle i weld gwybodaeth. Mae hawliau ychwanegol i aelodau yn gyffredinol wedi'u cynnwys yn rheoliad 10. Mae safbwynt y gyfraith gyffredin ynghylch "yr angen i gael gwybod" yn cael ei diogelu. Mae rheoliad 11 yn nodi hawliau ychwanegol i aelodau pwyllgorau trosolygu a chraffu mewn perthynas â'r penderfyniadau y maent yn craffu arnynt. O dan amgylchiadau penodol gall yr aelodau hyn gael cyfle i weld gwybodaeth esempt neu gyfrinachol berthnasol. Nid oes dim yn y rheoliadau hyn yn caniatáu datgelu gwybodaeth o'r fath gan aelodau pwyllgorau trosolygu a chraffu.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Mae newidiadau yn dal heb eu gwneud i Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Trefniadau Gweithrediaeth) (Penderfyniadau, Dogfennau a Chyfarfodydd) (Cymru) 2001. Mae unrhyw newidiadau sydd wedi cael eu gwneud yn barod gan y tim yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt gydag anodiadau. (See end of Document for details) [View outstanding changes](#)

Mae Rhan IV yn cynnwys darpariaethau cyffredinol pellach ynghylch gwybodaeth. Mae rheoliad 12 yn pennu gwybodaeth ychwanegol benodol am ei drefniadau gweithrediaeth y mae'n rhaid i awdurdod lleol drefnu iddi fod ar gael. Yn rheoliad 13 ceir darpariaethau sy'n nodi sut y bydd awdurdod lleol yn rhoi cyfle i'r cyhoedd archwilio dogfennau. Mae rheoliad 14 yn creu tramgwyddau.

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Mae newidiadau yn dal heb eu gwneud i Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Trefniadau Gweithrediaeth) (Penderfyniadau, Dogfennau a Chyfarfodydd) (Cymru) 2001. Mae unrhyw newidiadau sydd wedi cael eu gwneud yn barod gan y tîm yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt gydag anodiadau.

View outstanding changes

Changes and effects yet to be applied to :

- Regulations applied (with modifications) by S.I. 2002/802 reg. 11(8)
- reg. 1 coming into force by S.I. 2001/2290 reg. 1(1)
- reg. 2 coming into force by S.I. 2001/2290 reg. 1(1)
- reg. 2 words inserted by S.I. 2021/357 reg. 2
- reg. 3 coming into force by S.I. 2001/2290 reg. 1(1)
- reg. 3 omitted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(2)
- reg. 4 coming into force by S.I. 2001/2290 reg. 1(1)
- reg. 4(1) omitted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(3)(a)
- reg. 4(2) words inserted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(3)(b)
- reg. 4(3) words inserted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(3)(b)
- reg. 4(6)(a) substituted by S.I. 2021/357 reg. 3(2)
- reg. 4(6)(a) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(3)(c)(i)
- reg. 4(6)(a)(i) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(3)(c)(ii)
- reg. 4(6)(a)(ii) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(3)(c)(iii)
- reg. 4(6)(b) word omitted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(3)(c)(iv)
- reg. 4(6)(b)(ii) omitted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(3)(c)(iv)
- reg. 5 coming into force by S.I. 2001/2290 reg. 1(1)
- reg. 5(1) words substituted by S.I. 2021/357 reg. 4(2)
- reg. 5(1) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(4)(a)
- reg. 5(2) word substituted by S.I. 2021/357 reg. 4(3)
- reg. 5(2) word substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(4)(b)
- reg. 5(2) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(4)(c)
- reg. 5(3) words substituted by S.I. 2021/357 reg. 4(4)(a)(i)
- reg. 5(3) words substituted by S.I. 2021/357 reg. 4(4)(a)(ii)
- reg. 5(3) words substituted by S.I. 2021/357 reg. 4(4)(d)
- reg. 5(3) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(4)(d)(i)
- reg. 5(3) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(4)(d)(ii)
- reg. 5(3) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(4)(d)(v)
- reg. 5(3)(a) word substituted by S.I. 2021/357 reg. 4(4)(b)
- reg. 5(3)(a) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(4)(d)(iii)
- reg. 5(3)(b) substituted by S.I. 2021/357 reg. 4(4)(c)
- reg. 5(3)(b) substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(4)(d)(iv)
- reg. 5(4) substituted by S.I. 2002/1385 reg. 2(2)
- reg. 5(4)(a) word omitted by S.I. 2021/357 reg. 4(5)(b)
- reg. 5(4)(a) words substituted by S.I. 2021/357 reg. 4(5)(a)
- reg. 5(4)(a) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(4)(e)(i)
- reg. 5(5) words inserted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(4)(f)(ii)
- reg. 5(5) words substituted by S.I. 2021/357 reg. 4(6)
- reg. 5(5) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(4)(f)(i)
- reg. 5(6)-(8) omitted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(4)(g)
- reg. 5(6) words inserted by S.I. 2021/357 reg. 4(7)(a)
- reg. 5(6) words inserted by S.I. 2021/357 reg. 4(7)(b)
- reg. 5(8) words substituted by S.I. 2021/357 reg. 4(8)
- reg. 6 coming into force by S.I. 2001/2290 reg. 1(1)
- reg. 7 coming into force by S.I. 2001/2290 reg. 1(1)
- reg. 8 coming into force by S.I. 2001/2290 reg. 1(1)
- reg. 8 substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(5)
- reg. 8 heading word substituted by S.I. 2021/357 reg. 7(2)
- reg. 8(1) words substituted by S.I. 2021/357 reg. 7(3)

- reg. 8(2) word substituted by S.I. 2021/357 reg. 7(4)
- reg. 9 coming into force by S.I. 2001/2290 reg. 1(1)
- reg. 9 omitted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(6)
- reg. 9 heading word substituted by S.I. 2021/357 reg. 8(2)
- reg. 9 word substituted by S.I. 2021/357 reg. 8(3)
- reg. 9(b) substituted by S.I. 2021/357 reg. 8(4)
- reg. 10 coming into force by S.I. 2001/2290 reg. 1(1)
- reg. 10 words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(7)(b)
- reg. 10(1) words omitted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(7)(a)(ii)
- reg. 10(1) words substituted by S.I. 2007/951 reg. 2(a)
- reg. 10(1) words substituted by S.I. 2021/357 reg. 9(2)(a)
- reg. 10(1) words substituted by S.I. 2021/357 reg. 9(2)(b)
- reg. 10(1) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(7)(a)(i)
- reg. 10(1) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(7)(a)(iii)
- reg. 10(2) word substituted by S.I. 2021/357 reg. 9(3)
- reg. 11 coming into force by S.I. 2001/2290 reg. 1(1)
- reg. 12 coming into force by S.I. 2001/2290 reg. 1(1)
- reg. 13 coming into force by S.I. 2001/2290 reg. 1(1)
- reg. 13(1) omitted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(8)(a)
- reg. 13(2) omitted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(8)(a)
- reg. 13(3) words substituted by S.I. 2021/357 reg. 10(2)(a)
- reg. 13(3) words substituted by S.I. 2021/357 reg. 10(2)(b)
- reg. 13(3) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(8)(b)(i)
- reg. 13(3) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(8)(b)(ii)
- reg. 13(4) substituted by S.I. 2021/357 reg. 10(3)
- reg. 13(4) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(8)(c)
- reg. 13(5) word substituted by S.I. 2021/357 reg. 10(5)(a)
- reg. 13(5) words inserted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(8)(d)(i)
- reg. 13(5) words substituted by S.I. 2021/357 reg. 10(5)(b)
- reg. 13(5) words substituted by S.I. 2021/357 reg. 10(5)(c)
- reg. 13(5) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(8)(d)(ii)
- reg. 13(6) substituted by S.I. 2021/357 reg. 10(6)
- reg. 13(6) words inserted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(8)(f)(i)
- reg. 13(6) words omitted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(8)(f)(ii)
- reg. 14 coming into force by S.I. 2001/2290 reg. 1(1)
- reg. 14 omitted by S.I. 2021/357 reg. 11
- reg. 14 omitted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(9)

Changes and effects yet to be applied to the whole Instrument associated Parts and Chapters:

Whole provisions yet to be inserted into this Instrument (including any effects on those provisions):

- reg. 4(6A) inserted by S.I. 2021/357 reg. 3(3)
- reg. 5(4)(a)(i) word omitted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(4)(e)(ii)
- reg. 5(4)(a)(ii) words substituted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(4)(e)(iii)
- reg. 6(2)(ba) inserted by S.I. 2021/357 reg. 5
- reg. 7(4)(ba) inserted by S.I. 2021/357 reg. 6
- reg. 10(2)(2A) substituted for reg. 2 by S.I. 2007/951 reg. 2(b)
- reg. 10(2A) word substituted by S.I. 2021/357 reg. 9(3)
- reg. 12(4) inserted by S.I. 2022/412 reg. 3
- reg. 13(4A) inserted by S.I. 2021/357 reg. 10(4)
- reg. 13(5A) inserted (temp.) by S.I. 2020/442 reg. 23(8)(e)
- reg. 13(6A)-(6C) inserted by S.I. 2021/357 reg. 10(7)